

Het ontwerp-Besluit verlaging tegemoetkoming aangewezen dierziekten, dat de Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij bij schrijven van 28 juni 1999 (kenmerk TRCJZ/1999/6649) met verzoek om commentaar aan de Raad voor dierenaangelegenheden deed toekomen.

Betreffende bovengenoemd ontwerp-Besluit doet de Raad u hierbij zijn zienswijze toekomen.

De Raad is van mening dat wettelijke regelingen waarin kortingspercentages worden vastgesteld op tegemoetkomingen in geleden schade (waarin dus met andere woorden de hoogte van 'boetes' wordt vastgelegd) volstrekte duidelijkheid moeten bieden omtrent de regels waaraan men zich dient te houden om deze kortingen te ontlopen. Helaas heeft de Raad moeten vaststellen dat het ontwerp-Besluit die gewenste duidelijkheid in artikel 3, eerste lid, niet biedt. Het is allemaal wat al te globaal omschreven. Zo is het bijvoorbeeld in het geheel niet duidelijk om welke "door een bedrijfslichaam vastgestelde regelen" het allemaal kan gaan in het gestelde in artikel 3, lid 1, onder g. Naar de mening van de Raad mag hieromtrent geen enkele onduidelijkheid blijven bestaan, omdat anders veel opgelegde strafkortingen middels juridische procedures zullen worden aangevochten. Daarmee zou het ontwerp-Besluit zijn doel ver voorbij schieten.

In dit kader wenst de Raad nog het volgende op te merken. In de Nota van toelichting wordt aangegeven dat "ten tijde van de varkenspestepidemie is gebleken dat van de verlaging van de tegemoetkoming in de schade een prikkel uitgaat om de bedrijfsvoering zo in te richten dat de gezondheid van de dieren op het bedrijf wordt gewaarborgd". Daarom wordt er voor gekozen dit instrument uit te breiden naar alle dierziekten die krachtens artikel 15 van de GWWD zijn aangewezen. Dit overzetten van het instrument van varkens naar andere diersoorten vereist echter de nodige zorgvuldigheid. Zo is bijvoorbeeld de identificatie en registratie (I & R) in de varkenssector vrij sluitend geregeld, maar dat is bij andere diersoorten nog niet het geval. Dit kan voor de veehouder onduidelijkheid alsmede risico's in het kader van het voorliggende ontwerp-Besluit scheppen. De Raad ziet hierin een nieuw argument voor het sluitend maken van de I & R bij andere diersoorten.

Los van de bovenstaande bezwaren, wenst de Raad nadrukkelijk op te merken dat hij regelingen als de onderhavige niet principieel afwijst. Indien iemand de diergezondheid in gevaar brengt (in zijn advies van 19 december 1995 sprak de Raad in dit verband over "knoeiërs"), dan dienen daar consequenties aan verbonden te worden.

Tegen het systeem van bestraffen door middel van kortingen op tegemoetkomingen, zoals geregeld in het ontwerp-Besluit, geldt echter een algemeen bezwaar en dat is dat de 'boete' slechts in zeer specifieke gevallen opgelegd kan worden, namelijk:

- als er zich een uitbraak van een bepaalde dierziekte voordoet, en
- als de betreffende veehouder schadeloosstelling ontvangt.

Het gaat hier dus om 'boetes' die alleen opgelegd kunnen worden als zich een dierziekte voordoet ('in oorlogstijd'). Naar de mening van de Raad verdient het echter de voorkeur om te streven naar handhaving in 'vredestijd'. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan het ontwikkelen van bepaalde privaatrechtelijke maatregelen in overleg met het bedrijfsleven. Binnen bijvoorbeeld de ketencertificering (IKB, SKV) vinden al controles plaats en via bijvoorbeeld het tuchtrecht of middels andere juridische procedures kunnen bij geconstateerde risicovolle gedragingen sancties opgelegd worden.

's-Gravenhage, 8 juli 1999